

DPN 5337

Title: प्रश्न माणिक्यम् PRAŚNA MĀṆIKYAM

Run. No. 6028

Cat. No. 20

Micro. No.

Subject ज्योतिष / Astrology Religion: Hindu / Bauddha

Language: Skt. / New. / Nep. / Skt. - New. / Maith. - New. / New. - Nep. /

Size in cms. 26.5 x 10.5 Folios 14 Lines (in a page) 10

Compl. / Incompl.

Chapt. / act / extant folia 2 - 13

Author / translator

Extant verses 71 - 100; 1 - 200 + 2
Scribe / donor + s

Date: NS / SS / VS / KS

Ruler / place

Script: New. / Dev. / Bhuj. / Ran. /

Illus. :

Material: palmleaf / paper / thiyasaphu / one side yellow

Condition: fine / damaged by worms, rats, water /

Beginning, colophon, post-colophon :

CENTIMETERS

२० प्रह्लादभाषिणः

७७ जुलगास्तगृहेखलेन दृष्टे तयोर्माराणामन्यतस्तु ॥ स्यात्सप्तमे पापयुते सवीर्यं जयो भवेत्तत्प्रतिवादिनश्च ॥ विहा
ययामित्रतन्मिथश्चेत्करग्रहोपश्यत पूर्णदृष्ट्वा ॥ तदा शुवादिप्रतिवादिनौ तौ मिथः प्रहारं कुरुतोतिष्ठौ ॥ ६८ ॥ ल
ग्नेश्वरे मंदगतौ बलान्विते केंद्रस्थिते स्याद्वलवान्विवादकः ॥ जाये श्वरे मंदगतौ बलौ त्कटे केंद्रस्थिते स्यात्प्रतिवाद
कोवली ॥ लग्नेश्वरेण यनिशा करेण यदीत्यशालं कुरुते स्मरे श्वरः ॥ शीघ्रं दास्यात् रुक्मस्य शान्तिर्वास्ते रुद्रस्योद
ययस्मरेशयोः ॥ ७१ ॥ लग्नाधिपदूनयतीत्यशाले कर्मेश्वरे चोभयवर्गसंस्थे ॥ शान्तिः स्वयं राजकुलादथ स्यात्तद्वद्वयोस्तु
र्यपयोगसभा ॥ ७२ ॥ लग्नेशजाये श्वरयोस्तु वक्रगोयः स्यात्सभायां सुभयोः सदुर्वलः ॥ आकाशनाथेन च योतिरीक्षि
तस्त्वन्यायवान्सक्रियवान्सक्रियते सभासदैः ॥ ७३ ॥ लग्नास्तपत्यास्तपतेत्यशालीयः स्यात्सभायां बलवान् श्वसः स्यात् ॥ स्व
र्लोच्चगः केंद्रपतीत्यशालीयस्तत्सहायं नृपतिः प्रकुर्यात् ॥ ७४ ॥ मंत्रीवातस्य सहायं कुर्यात् ॥ कर्मेश्वरे सूर्यसुते बहो कें
द्रस्थिते भूमिसुतेन दृष्टे न्यायस्तदार्मयुतो न पूर्णो दिंडान्वितः कर्मगते कुजे च ॥ ७५ ॥ शुक्रे गुरोर्धर्मयुतश्च पूर्णो न्यायो
बुधे कर्मगते विमिश्रः ॥ सूर्यसंदंडो हिमगौ ससौम्ये श्रेष्ठोऽशुभे दृष्टयुतेऽशुभश्च ॥ ७६ ॥ उदययशशिजायाधिपे सरापेभ

25

प्रस्तावना

प्र.मा. वतिरुक्तककस्तदयोः सदीर्घः॥द्वितनुभवनयुक्तेचकर्मगेत्येर्भवतिनृपतिलोकेस्तयोःसमान्॥२७॥लग्नाधिपतिर्वा
 दीप्रतिवादीकायपस्तयोर्यःस्यात्॥अधिकबलोसौविकलंजात्रेकालेजयेदेव॥२८॥अत्रलग्नयोबलीयान्याववा
 कालेनतावत्पृष्ठकःस्वप्रतिपत्तिनंजयति॥सप्तपञ्चदलीयान्तदातावताकालेनप्रतिवादीपृष्ठकंवादिनंजयति
 ॥रातञ्चलग्नलग्नयोस्तथासप्तमस्थानतदधिपयोश्चेन्मित्रादियोगवीक्षणकालंज्ञात्वाजयपराजयकालोदि
 कोवाच्यः॥वक्ष्यमाणसंधिविग्रहोक्ताखिलयोगाश्चात्रविचार्याः॥अथधातुवादस्पृष्टायासप्तवक्त्रिनवायदा॥त
 स्यात्तुललाभोपियथाशास्त्रंविचार्यते॥२९॥लग्नेशोजायतेधातुःसप्तपोधातुवादकृत॥चंप्रेकोलाभकर्त्रीरौकुर्या
 देभ्योविचारणा॥३०॥धातुज्ञानेधस्थानासप्तमाधातुसंस्थितिः॥अष्टमाहादिसंस्थानंयथाशास्त्रंविचारयेत्॥३१॥
 धातुवादस्पृष्टायांशिलग्नयोरपापश्रमयोः॥सिद्धिःस्यान्नेतरथातारस्यंदुर्मतोरविर्हन्तः॥३२॥लग्नपापःश्रमःप्रो
 क्तःपापदृष्टिर्नशोभना॥श्रमदृष्टिःश्रमाप्रोक्ताश्रमयोगोमशोभनः॥३३॥स्वर्शस्वोस्वकोणोवाश्रमरुक्कोभनोमतः
 ॥दुष्टःपापोस्तगोनीचेष्टचुभेविजितेथवा॥३४॥पश्येन्नयतिर्लग्नपापदृष्टियुतिर्विना॥धातुवाददेवतत्कर्तृभयने

रामः

10

5

त्यन्यथान्यथा॥३५॥लग्नपःस्वात्मज्ञानंनुद्धस्योमृत्योर्वाश्रमदृष्टिना॥रुतिभ्रंशंबंधनंचमृत्युं कुर्याद्यथाक्रमं॥
 ३६॥सौम्याःकेंद्रवलिनालाभेवापिसमाश्रिताः॥धातुवादीनजानातिधातुवादेनचान्यथा॥३७॥लग्नेशमश्रमैर्युक्त
 श्रंद्धःशीघ्रंदियेथवा॥वादिनोज्ञानलाभःस्यादन्यथानेतिनिश्चितं॥३८॥कुजाकोलग्नगोस्वर्णाश्रकेंद्रजतंपुनः॥सर
 तंरुमजीवज्ञोलेहंरुशनैश्चरो॥३९॥रसरूपीभवेच्चंद्रःसूर्यश्चाधाम्यधातुकृत॥ज्ञेयोरत्नाकुजस्ताम्रादुप्यादे
 त्युपरोहितः॥४०॥शनिराहुविषादंघादलविद्यास्तनीवगे॥वादयोगेऽस्तगःखेटोवर्णाकृतसमुद्देष्टतः॥४१॥वादिनोमर
 णोलाभोधनाहतिपलायनं॥अरिष्टास्त्राभतश्चौर्याद्यात्रातःप्रवदेसुधीः॥४२॥इतिसप्तमस्थानपृष्ठाप्रकरणेधातु
 वादाख्यप्रश्नमाणिक्यपचमम्॥अथाहंवौर्यययाभिनवाप्रश्ने॥वौरिकासुचवौराणोसिद्धासिद्धिविवार्यते
 ॥प्रसंगाद्गतलाभोपिकिमन्यद्विचौर्यययाभिनवाप्रश्ने॥४३॥रणेचौरिरुननेधातुवादादिकर्मसु॥क्रूरा
 क्रूरसमायोगान्मूर्तिरेवविचार्यते॥४४॥मूर्कुरग्रुःश्रेयान्श्रेयसीक्रूरदृष्टिः॥श्रमोत्तमोभनोमूर्तौश्रमदृष्टि
 स्तुशोभना॥४५॥मूलत्रिकोणोस्वर्धेवास्वोच्चेगोश्रमरुक्कुभः॥पापोनीवारिगोदुष्टोजितोयुद्धेऽस्तगोपिवा॥४६॥मेघवर्गो

नौर

0 cms. 5 10 15 20 25 30

25

प्र. मा. त्रमेलग्रेवुधयुक्तेविशेषतः॥चौर्यसिद्धिर्भवेत्त्रयदिवाभौमदृग्युते॥८॥लग्नलग्नपतिःपश्येत्पापदृष्टिर्भवेत्तिवि
ना॥भयेभयनवक्तव्यंपरीतेतदत्यथा॥९॥धनरिक्केरिपोद्धिरेलग्नयःअभद्रग्विना॥हानिर्मृत्तितथावंधंमृत्युदत्तं
यथाक्रमं॥१०॥अपरेष्वपिवादिदिप्रश्नेष्वेवंविनाग्रहं॥मूत्रौसर्वत्रवक्तव्यंचौर्यप्रश्नेअभग्रहे॥२००॥मूत्रौसतिनचौर्य
स्यात्सफलंकेवलंभवेत्॥शरीरेऽमुष्यकुशलंअभयोगप्रभावतः॥१॥विवादेशत्रुसंघातेद्युतेऽप्युद्वेगमोघके॥पुरघातेऽभि
चारेचज्ञेयमेवंजयादिकं॥२॥अपेक्षितंगृहेऽव्यमस्तिनास्तीतिश्रुतः॥वक्तव्यंतस्यचौरस्ययथातत्त्वोच्यतेधुता॥३॥सा
म्याःकेन्द्रेचवलिनेलाभेवापिसमाश्रिताः॥धनवतद्गृहंवाच्यंद्वारंवाच्यंतुनदृशात्॥४॥अथधनलाभप्रश्ने॥लाभवन्नष्टलाभस्य
सम्यग्ज्ञानंप्रकाशितं॥निजानुभवसंवादाद्विशेषः॥कीपकथाते॥५॥धूननाथोभवेच्चौरोलग्नयोऽनष्टवस्तुपः॥नष्टवस्तुन
इद्वैकीतस्मान्नभ्योहितफलं॥६॥धनभावागतं वस्तु धूने स्याद्वस्तुसंस्थितिः॥धूमृत्योचौरस्थितिः प्रोक्ता कुर्यादेभ्यो
विचारणा॥७॥तनतनुपतिचंडाःपृच्छकार्यविलोकाःस्मरमदनपतीद्वौतस्कराथंतिरीक्ष्य॥दशमसन्निविलोक्यवि
स्मृताऽपेतहेतोरिहहितमहितत्वंयत्रतस्मिच्छासिद्धी॥८॥लग्नेश्वरेधूनगतेविलग्नजायेऽश्वरेनष्टधनस्यलाभः॥जा

रामः

15

10

लेख्यति॥१५॥कर्मेशलग्नाधियतिस्थशा॥९

5

येसलग्नाधियतीत्यशालेद्युनेविनष्टंयतमेतिमर्त्यः॥९॥लग्नेशजायाधियतीत्यशालेलग्नेस्वयंयत्कृतितस्करोर्थः॥सूर्ये
विलग्नैऽस्तिमितेशशंकेनलभ्येतयद्विणविनष्टं॥१०॥लग्नेलग्नकलत्रपौगतधनप्राप्त्येभवेतांतनोकासस्त्रामिनिकष्ट
तोयतनुपेकामस्थितेनाप्यते॥लभ्यतेऽप्युतेरवोमदनगेनष्टंवशीर्षोदयेष्टेरात्रिपतौअभेयअभसंवृष्टेविनष्टा
प्रयः॥११॥होरागतोहिमकरःपरिपूर्णमूर्तिर्दृष्टःसितेनयदिवात्रिदशार्चितेन॥नष्टस्यलक्षिमिविराद्विदघातिलाभस्या
नोपगःप्रवलवीर्ययुतःअभोवा॥लग्नेपूराश्चंद्रोजीवःअक्रोवुधोपिवाभवति॥लभतेऽपहतद्वयंअभयुक्तेसप्रमेयदि
वा॥१३॥तोयेवित्रेविक्रमेयंचमेवाषष्टेवास्यातेवचरेऽःअभश्चेत्॥नष्टद्वयस्याअलक्षितदातीबुयासन्नदेशेस्थितिंच॥१४
॥लग्नेशजयिश्चरयोरदृष्टौलग्नेश्वरेवादिवलेसचौरः॥प्रष्टुःकराड्मिपतेःप्रमीतेश्चौर्यतदाराजकुलेतत्त्वभ्यनेराज
कुलाच्चचौर्यः॥त्रिधर्मपद्युनपतीत्यशालेत्वपःप्रदेशोद्गमनात्तदाभिः॥१६॥लग्नेशकर्मधियतीत्यशालेवाल्याप्रिरर्को
त्यकटेचचंडे॥लग्नेोदुपत्योःअभयोगदृग्मांतष्टार्थलाभस्त्वअभेक्षणान्॥१७॥अभेस्यशालेहिमगौविलग्नैरवस्थेयवा
नष्टधनस्यलाभः॥सुस्नेहदृष्ट्याविणाअभेनदृष्टेविलग्नैहिमगोधनासि॥१८॥रविस्थशालेहिमगौविलग्नैस्वस्थेयवा

0

Cms.

5

10

15

20

25

30

५ मा. तुर्यदशार्कदृष्टे ॥ चंदेन लाभस्तु भवेच्चिरेण स्वल्पार्थलाभः सुचिरादथ स्यात् ॥ १८ ॥ लग्नत्रिकर्मात्मजधर्मबंधुलाभा
 र्थगैः सौम्यरवगैर्वलद्वैः ॥ त्रिकोणाष्टमलाभवर्जैः पापैर्भवेन्नष्टधनस्यलाभः ॥ १९ ॥ जामित्रलग्नस्य दगैश्च पापैः सौ
 म्यग्रहैः केन्द्रनवात्मजस्थैः ॥ द्रुतस्य लग्नस्य धनस्य नष्ट इवास्त्यवा र्द्धं भवतीह लाभः ॥ २० ॥ केन्द्रत्रिकोणाष्टमप्याप्येत
 तत्र क्वचित् ॥ २१ ॥ दग्धोवायदिजायेतः सूर्यराशौ विरश्मिकः ॥ तथालग्नपतिः पश्येत्प्राप्येत तत्र तत्करः ॥ २२ ॥ ४३ वि
 त्तसंस्थैः पापग्रहैश्चाशुभवीक्षितैश्च ॥ सैम्यैरीदृशैः खलुनष्टवित्तनाशो भवेदन्यधनस्य चापि ॥ २३ ॥ पापाः केन्द्रकुट्टं
 वपचमगताश्चेन्नष्टलाभो न हि स्यात् नैवार्थसमृद्धिरत्र न जयः किं विच्च ॥ नश्येत्परं द्यूते शेरविराशिगे सति तनुत्वा
 मीनपश्येद्यदाचौरस्वीकृतवस्तु नैव कथम ॥ २४ ॥ लग्नपः केन्द्रनाथेन योगकृच्चौरलब्धये ॥ असंगतोऽस्तगतोऽस्त
 पो लग्ननाथदृष्टस्तदा प्रये ॥ २५ ॥ त्यक्त्वा मनुष्यनाथमत्रिनयनोद्भूतस्तनुत्वा मितायुक्तश्चेद्दिह लभ्यते गतवसु प्रा
 यः परप्रार्थनात् ॥ लग्नेशोऽस्तपतीक्षिते हतधनप्राप्येत कष्टादयो केन्द्रपापयुतोऽस्तपो भवति चौरास्यैः शुभाढ्योऽन्यथा
 ॥ २६ ॥ जायेत केन्द्रे मात्राहता नश्रपतिनिश्चितं ॥ दृष्टे शुभग्रहेस्तत्र नूनं नष्टं न नश्रपति ॥ २७ ॥ जायेत चरलग्नपतिः स

रामः

पापो निरीक्षते चेद्धनयो वली स्यात् ॥ मार्तंड उचं डौ वलिनो च तत्र प्रत्यक्षतो वस्तु हतं च तेन ॥ २८ ॥ पापः पश्यति मनुष्यो
 दयपती चेत्तत्र यदि स्मृतं नष्टं तत्किं ललभ्यत यद्दिग्गुस्थाने श्वरश्चेद्विभुं ॥ पश्येत्तर्ह्यपि विस्मृतादिमुलभं पूर्णं स्तुवं
 इस्तनो दृष्टो वाक्यतिनातदापि मुलभं यदि स्मृतं वागतं ॥ २९ ॥ सौम्याः पुण्यद्विलग्नगायदितनु १ घूत १ स्थितोः पापका
 स्तर्हि स्वल्पमवाप्यते गतमथोपातालतो वातनोः ॥ सौम्या विक्रम इति त्रगायदितदानष्टा सिरर्थाधिपश्चेत्सूर्याञ्च
 लितो भवेत्समुदितो लभ्येत तत्राल्यकं ॥ ३० ॥ लग्ना द्वितीये यदि वा तृतीये शुभेन युक्ते हिवुकेयवा स्यात् ॥ सौम्यैः सु
 हृत्सप्तदशस्थितैर्वा निःसंशयं चौरितवस्तुलाभः ॥ ३१ ॥ सिंहलिकुं भायादिपापवीक्षितान्विताः स्मरस्थाः स्वनवांशगा
 मिनः ॥ नष्टं विनष्टं लब्धं वा वलान्विते कुजेऽष्टमस्थे यदि तत्र वांशके ॥ ३२ ॥ कुंभाजसिंहलिमृगोदये च पापेन दृष्टे तु
 धनविनष्टं ॥ ३३ ॥ मेघालिकन्या कर्कास्युः कर्मस्थाः शुभवीक्षिताः ॥ नष्ट इव स्य लब्धिः स्यात् लग्ने पि च शुभाश्रिते
 ॥ ३४ ॥ मिथुनपुनरुगसिंहमीन एते शुभाढ्या न भसि यदि गता र्थावाप्तिरारोग्यमत्र ॥ बुधगुरुकवयश्चेत्कंठक
 स्थास्तदानीमथ गतवस्तुलाभः स्यात्तथान्यस्य लाभः स्यात्तथान्यस्य लाभः ॥ ३५ ॥ योगेषु येषु वास्तुः पापग्रहसं

25

15

10

5

0

प्र. मा. युतानिकेन्द्राणि ॥ ते पुननष्टावाप्तिर्नश्यन्त्यन्यच्चतद्वस्तु ॥ ३६ ॥ क्रूरक्षितान्वितविधौ हतवस्तु चोरात्रये पदधोमदन
येति विनष्टरूपे ॥ चोरोपिनाशमुपयाति यदास्तनाथः स्याद्विक्रितो भवति तर्हि न नष्टलाभः ॥ ३७ ॥ कुटुंबाधीशालये
शौ यदि लग्नं प्रपश्यतः ॥ तदा तस्करमुष्टार्थलाभवार्तापि दुर्लभा ॥ ३८ ॥ पापविलम्बे पापे प्रपत्तिनष्टं विनष्टमे
व स्यात् ॥ अभग्रहलग्ने तु अभैर्दृष्टेनष्टाप्तिरेष्टव्या ॥ ३९ ॥ लग्ननाथे अभैर्युक्ते लाभः स्यादभैर्न हि ॥ लग्नास्तनाथ
यो र्योगेनष्टावाप्तिश्चकष्टतः ॥ ४० ॥ हिमरश्मियुतं लग्नं हिमरश्मिविलेखितं ॥ अभद्रष्टवलाभः स्याद्वै परीत्यं सले
क्षणो ॥ ४१ ॥ स्थिरवर्गवाहल्लोमो म्ययोगावलोकितं ॥ प्रणश्यति तत्र नष्टं चेत्तत्त्वस्वामिना ज्ञतं ॥ ४२ ॥ धने मृगो
प्रभल लग्नाज्जीवेद्वादशभावगो नष्टलाभो भवेत्पुनर्यथा तनुगे अभै ॥ ४३ ॥ सहजो वा द्वितीये वा रिषो वा तनये वा
वा ॥ पृष्ठकोलभते नष्टं अभैश्च त्र्यम्बलगतः ॥ ४४ ॥ भ्रातृस्थानयुते पापे पंचमेवा अभै स्थिते ॥ नष्ट इत्यादि विवेकापि दी
यते स्वयमेव हि ॥ ४५ ॥ लग्नात्रिंशत्तुल्यं धर्मक्षेत्रं सुतस्य चतुर्थगो ॥ अन्योन्यदृष्टौ सूर्येण दूहत प्रात्तिकरो सुखात्
॥ ४६ ॥ अभैः केन्द्रस्थितैः सौम्यदृष्टेर्वीसुखिकोणागैः ॥ लाघितं नष्टस्य विधौ पूरणं तु र्ये विनैवलभ्यते ॥ लग्नास्तपयुते

रामः

नष्टं भूपापतं प्रदे ॥ ४८ ॥ वाक्रितेन सहैकत्र सचं इत्तु अभौवली ॥ स्थिरग्रहणां चैकत्र केन्द्रे वा नष्टलाभक
तः ॥ ४९ ॥ धूने अभै नष्टाप्तिश्चन्द्रः पुष्टो यदा भवेत् ॥ कालेन धलाभः स्यात्क्षीणो दौर्जी अलाभकृतः ॥ ५० ॥ उदये नि
रूपहतायोः संगृहीयात्कलाः शशोकस्य ॥ तनुत्पदिनैर्लाभं कुर्यात्सद्यस्तस्य पूर्णः ॥ ५१ ॥ त्रयत्रयं दिवारात्रावंध
द्वयं द्वयं पुनः ॥ वधिरं वैक कं पंगुं मेघाद्येवं विचारयेत् ॥ ५२ ॥ अस्यार्थः ॥ मेघादीत्युपलक्षणं ॥ दिवा उदय लग्ना
स्य मलत्रयं मंधं ॥ पश्चात्त्रयं द्वयं वधिरं ॥ एकं पंगुं ॥ एवं रात्रावपीत्याम्नायः ॥ केचिन्मेघादीत्येव वदन्ति
॥ धिष्णादष्टमेलनेनष्टप्रभैः धराशिगे ॥ वेगेन लग्नं तेनष्टदीपेरेव विरोधतः ॥ ५३ ॥ विगतदृष्टुं दुर्कं करवीक्ष
णं विपिटलोचनं कंच सुलोचनं ॥ विगणयेच्चतुराननभाक्रमादिति सहाभिजितावपुनः पुनः ॥ ५४ ॥ अंधेषु नष्ट
धनं धनमाशुलभ्य प्रयत्नतः केकरसज्जकेषु ॥ दूराकुतिः स्याच्चिपिटेषु भेषु स्वक्षेषु नैव श्रवाणं न लाभः ॥ ५५ ॥
अत्र ग्रंथांतरे विशेषः ॥ अंधे चलभते शीघ्रं मदं वैवदिनत्रयात् ॥ विपिटे मासमेकेन न लब्धिः स्यात्सुलोचने ॥ ५६
॥ प्रयाति पूर्वादिशिमंधकक्षेत्रं दक्षिणं केकरसज्जके भैः ॥ दिशं प्रतीचीं विटैश्च धिष्णोः स्वक्षेत्तदं क्रमगवेष्टणी

0 cms.

5

10

15

20

25

30

25

प्रमा. यं॥५॥तीक्ष्णोग्रमिश्रधुवपातविस्मानं प्रयुक्तं च धनं न लभ्यं॥ ब्रह्मार्थमाहीशजलं धकवान्नष्टं तु लभ्यं न पु
नः प्रयुक्तं॥५॥अथ मर्मकराकापिपतितं धनं लभ्यं नो वे प्रश्ने॥॥लग्नोधिनाथेन सुधाकरेण यदीत्यशालंकुरु
ते धनेश्वरः॥प्रष्टुदास्यात्पतितार्थलाभो वै कत्र गेर्विन्नपचंडलग्नपेः॥५॥लग्नस्थिते विन्नपतो धनस्थखेटे
त्यशालेपतितार्थलाभप्रश्ने॥द्वैतं वस्तु स्थानं स्रातृगृहं ग्राहकश्चतुर्थनु॥आगतिभवनं विस्मृतदृष्टायां चंचल
भवस्तुलाभप्रश्ने॥द्वैतं वस्तु स्थानं स्रातृगृहं ग्राहकश्चतुर्थनु॥आगतिभवनं विस्मृतदृष्टायां चंचलग्नहैः सिद्धिः
॥६२॥वस्तुस्थानां कसमं विस्मृतसारं दिनेस्तु यावद्विः॥लाभस्थानं पुष्टता वद्विरहो भिरिह लाभ॥६३॥अन्यो
र्वीर्या विस्मृतिदृष्टायां द्वितीयं वस्तु स्थानं॥तृतीयं ग्राहकस्थानं चतुर्थं मागतिस्थानं विस्मृतिवस्तु स्थानं
॥तत्र चंचलग्नहैः सिद्धिः शीघ्रग्रहसद्भावो विस्मृतवस्तुलाभः स्यादिति भावः॥यदिलग्नोधिपतिर्लगतं पश्यति व
स्तुस्थानं चतुर्दशोरेण न गृहीतं॥रावमेव गतं विस्मृतं वा बोद्धव्यं॥॥वस्तुस्थानं स्यात्वावसेकसंख्यां तत्सारं विस्म
तपदार्थं ज्ञेयं॥यावद्विदिने लोभस्थानं पुष्टं भवति तावता वद्विदिने वस्तुलाभो वाच्यः॥तुष्टे तुलाभस्थाने स्वतस्त

रामः

10

5

कालमेव लाभः॥यदा वस्तुस्थानाधिपतिर्लोभस्थाने भवति तदापि वस्तुलाभो भवति॥यदा वस्तुस्थानं भवति
तदा वस्तुपितं वस्तुस्थानं न कर्मपि ध्येयं॥अथ नष्टभूतलाभप्रश्ने॥नष्टाश्च ये भूतजनस्य दृष्टे लगेः सत्ये लग्नप
तीत्यशाले॥अस्ताधिपे वा तु कलत्रसंस्थे लग्ने शदृष्टे स्वयमेव लब्धिः॥६४॥लग्ने शया मित्रपतीत्यशाले
भेक्षिते स्याद्गतदासलाभः॥लग्नेश्वरे दून गतदासलाभः॥लग्नेश्वरे दून गते विनष्टदासस्य लाभस्तनुवीक्षणा
स्यात्॥६५॥लग्ने सत्ये तत्स्वयमेति नष्टे लग्ने यचंडास्तपतीत्यशाले॥शशोकलग्नाधिपतीत्यशाले नष्टः स्वयं
वेति भयं न भर्तुः॥६६॥जाये शलग्नाधिपतीत्यशाले क्रूरक्षिते स्याद्गतकश्च भुक्तः॥अस्तेश्वरे सूर्यकरावे
ष्टं न लभ्यते नष्टगतः कदाचित्॥२६८॥क्रूरस्थशाले धरवीत्यशाले हिमगो वशी घ्नं॥संलभ्यते स्थिरखेटयु
क्तं चंद्रविशानैव सुभेत्त्यशाले॥६७॥सप्तमस्थे यदा पापे वधा ह्यामीयते गतः॥सौम्येऽस्तस्ते वनं प्राप्तिः अ
क्रै प्राप्तिस्थया चिरात्॥६८॥अथ वौरः स्त्री पुरुषो वति प्रश्ने॥यामित्रनाथे युवती गृहस्थे स्त्री खेचरे
स्त्री ग्रहवीक्षिते व॥वोरं गतास्मात्तु विपर्ययेण पुमांस्तु वौरः स्मरथोऽन्ययुक्ते॥७०॥भूरिग्रहयुते

0

cms.

5

10

15

20

25

30

प्र. मा. बहवश्चोराः॥ यद्वा किं डाधिपे पुंस्त्री गृहे चोरो न रोगना॥ असावंतराशौ चेत्स्त्री या वा ह्ये बहिर्भवेत्॥ ११॥ ओजल
 ग्रे पुमान्दृष्टे पुं ग्रहेः स्त्री ग्रहे तथा॥ युगे नारी ओजल ग्रे चोराश्चान्ये न पुंसकः॥ १३॥ स्वामिदृष्टे कुटुंबः स्यात्सु
 हृष्टे सहजनः॥ परवर्गे परे दृष्टे चोरो ज्ञेयस्तथा परः॥ १३॥ चोरः स्त्री च घदातत्र गभिणी॥ जसिता द्रवेत्॥ कुजे
 मध्यवयस्का स्यावहूय सागुरो मता॥ १४॥ वृद्धारवौ विनिर्दिष्टा साति वृद्धो द्रुतेशनो॥ नेति चंद्रो दये वाच्य
 विशेषे पूर्वकीर्तितः॥ १५॥ स्थिरभस्त्रभस्त्रप्रसवे सत्येशश्चौराक को ज्ञेयः॥ प्रचुरप्रसवो द्वितनो सप्र
 शो बहुतरास्तदा चोराः॥ १६॥ पाठांतरं॥ सिंहो घनपतिस्त्रिष्टे चोर एकस्तदा भवेत्॥ घनयमी न युग्मस्थ चोरा बहुतरास्त
 दा॥ १७॥ अथाय चोरो न वा प्रमे॥ एष चोरो न वेति स्यात्प्रमे लोकश्रुतेरिति॥ चंद्रो मथशिलः क्रूरः सत्यचोरो
 न्यथानहि॥ १८॥ किमनेन तत्करत्वं कदापि विहितं न वेति पृच्छायां॥ लग्नयशशिनोरेकस्मादपि मूसरिः स्तपे विहि
 तं॥ १९॥ अथ चोरः स्त्रीयोऽन्यो वेति प्रमे॥ लग्नेश्या मित्रयतीत्यशाले लग्ने सचोरो गृहमध्यसंस्थः॥ केंद्रे सत्ये
 स्यात्परमध्यवर्ति लग्नेरविदोर्दृष्टिच स्वकीयः॥ २०॥ लग्ने चंद्रस्य वा भानोर्दृष्ट्या वीथयुतस्य च॥ भवनस्य ममीप

रामः

स्थस्तस्करो न्यतरस्य सः॥ २१॥ लग्ने शोयदिलग्नं सप्तमलग्ने चोरो तथैकत्र॥ चंद्रादित्यौ स्वर्क्षे स्वनवांशे वा स्वगृहगश्चो
 रः॥ २२॥ चंद्राको परराशिगोतनुपतिमूत्रिववेत्यश्रुतश्चोरस्तर्हि निजैः सहैव विचरेत्तौ चेत्स्वराशिस्थितौ॥ प्रशेता
 मुदयंतदा गृहजनश्चोरो यतो पश्यतो लग्नं चेद्विदुः स्थिता विहभवेच्चोरः स्वकीयोजनः॥ २३॥ यदि चैतौ लग्न
 दृशौ न लग्नं पश्यतस्तदा व्याहृः॥ लग्ने शंवीक्षते न लग्नमेतौ प्रसिद्धचोरो यं॥ २४॥ लग्ने स्थिरांशे स्थिरभेद्यवा
 तद्वर्गो न्नमेवास्वजने न मुष्टं॥ तत्रैव तस्या दथ लग्नराम ३ भागैः क्रमाद्वारि गृहं तरंते॥ २५॥ द्विदेहभेस्थानसमी
 प्रवासिना हतं हि वाच्यं सहसानुसूभिभिः॥ स्थितं च तत्र स्थिरभेचरो दये बहिर्गृहादेव विनिर्गतं तथा॥ २६॥ जाये
 शोयदिरिष्कगो १२ धनगतो वा तर्हि भृत्यो भवेच्चोरो सौमि जगेह गोयदितदा स्यात्तस्करो विश्रुतः॥ तुंगे सौय
 दिनाय कोरु ३ रु स्याद्वातदीय प्रसूते न्यायोद्यमभागयो मदनये सूर्यपिता वा विधौ कामेशधिषणो हरो गृह
 पतिः कावे स्तपे गहिनी स्तेन्ये स्यादधिकारिणी मदनपे विश्वभराजन्तनि॥ भ्राता वातनयो हरो निगदितो यामित्र
 ये सोमजे मित्रं वा स्वजनो हरे भृतिकरस्वकीयं जे घनपे॥ २७॥ चंद्रलग्नं च शनिः पश्यति पारबडवे धभृच्चोरः

प्र.मा. ॥समेशेरविपुत्रेवंइदशातस्करोहिषारवंडी॥८८॥जीवेविविलोभ्यलोकंभोमेरवातेनतालकंभक्ता॥प्रतिकुं
 विकयाऽयहतंसितेऽतिथिर्जप्रपेवकरः॥८९॥मेघलग्नोद्विजश्चोरराजन्यश्चद्वेषभवेत्॥लग्नचमिथुने
 वैश्यः शूद्रकं कर्कटके कुर्वन्॥९०॥अंत्यजस्तस्करः सिंहकन्यायांचवरांगना॥पुत्रोभ्रातासखावापितुला
 यांतस्करोभवेत्॥९१॥दृष्टिकेसेवकश्चोरश्चापेभ्रातास्त्रियोयवा॥मृगेवैश्यजनश्चोरः कुंभेचौरश्चमुष्कः
 ॥९२॥मीनेधरातलस्थाननामतत्रनविद्यते॥लग्नलग्नाशकेवापिचौरज्ञानमितीरितम्॥९३॥लग्नकर्मा
 सभावेष्टुंगकोणसमाश्रितः॥योगःरुस्तेनसदृशस्तस्करस्यसहायकः॥९४॥अथचौरितद्रव्यकुत्रा
 स्तीप्रश्ने॥गृहमध्यगतंतद्वकुत्रास्त्रीतिचयच्छति॥कर्कदृष्टिकर्माताश्चैवतुर्येजलसंनिधौ॥९५॥वापसि
 हेचमेघेचमंडुरायांगतंभवेत्॥गृहेवहिसमीपेवाटठभूमौविलोकयेत्॥९६॥नयुग्मेचतुलेकुंभेगृहेन
 दृष्टिभूमिके॥लग्नानुर्येद्वेषलग्नमहीषीगोऽजवाटक॥९७॥लग्नानुर्येचकन्यायांक्षेत्रधान्यसमीपके॥म
 करेवाटिकायांतुचौरस्थापितमादिशेत्॥९८॥हतंकुत्रेतिष्टकायामन्यदप्युच्यतेधुना॥तुर्येतेनुर्यगेवाकेगृ

रामः

ह्यस्त्रापवेशमनि॥३००॥मंदेमलाश्रयेष्टुकेस्त्रीविश्रामप्रदेशके॥वृधेतुवित्रशालायांलेष्यधान्यसमीप
 गे॥१॥चंडेकूपप्रदेशेवाकरांश्चिक्षालनस्थले॥गुरौदेवकुलारामेभोमिवहिसमीपगे॥२॥अथग्रंथांतरे
 स्थानविशेषउक्तः॥शुक्रेचंडेनलानलाधारेदेवतावसतिगुरौ॥रवौचतुष्पदस्थानेमिष्टकानिचयोवुधे॥३॥
 दग्धस्थानंकुजेप्रोक्तंशनोराहोचवाह्यभूः॥अमीभिर्हिवुकस्थानेनष्टभूमिविलोकयेत्॥४॥तुर्येअभग्रहे
 मीत्रांश्चिस्थानेनियोजयेत्॥तुर्येक्रूरग्रहेमीत्रांवरूपांपुंजमध्यगां॥५॥अथनष्टद्रव्यंकियदासीदितिप्रश्ने
 ॥॥कियदासीद्गतवित्तंप्रश्नेशशिसौम्यमधराशीनां॥सख्यायांविषमायायांवस्त्वकंघादिसमगणाने॥६॥
 ॥अथनष्टधनंकीदृशमभूदितिप्रश्ने॥मेघमेघांशकेवापियदिचंडोवलीभवेत्॥स्वर्गिरूप्यद्वयंनष्टंघ
 टितंनाराकादिकं॥७॥दृष्टेवगुरुशुक्राभ्यांतत्रचंडेकुर्वन्भवेत्॥रत्नरोप्यंगतंप्रश्नेताजिकावार्यसंमतिः
 ॥८॥दृष्टांशेपुष्टशुक्रेणशशीदृष्टस्तुभूषणं॥वक्त्रीशुक्रेनवेत्तोहंजीर्णशुक्रेतिवारगे॥९॥दृष्टेगुरौचंडे
 चकिंवाह्यनवाशके॥वस्त्राणिराजयोग्यानिनानारूपाणिसंदिशेत्॥१०॥दशमंस्थसुराचार्यसप्ताचर्यदिप

प्र. मा. श्यति। तदैकजातिरूपं वसुवर्णं च गतं वदेत् ॥ ११ ॥ जीवश्चेत्स प्रमेतुर्येशनिः पश्यति केवलः ॥ तदैकजातिरूपं व
 इवानीतं तु तत्स्करैः ॥ १२ ॥ मिथुने वा मिथुनां शोस्थित्वा पंगुर्यदेशते लग्नं ॥ विविधं वस्तु तदानीं विज्ञातव्यं हतं वै
 रैः ॥ १३ ॥ जलजं मिथुनां शोवेत्कर्कशे पि जलोद्भवं ॥ सिंहशस्थः ॥ शशी स्वर्णं यदि सूर्येणावीक्षितः ॥ १४ ॥ सूर्या
 ऽदृष्टः शशीरूपं कन्यां शोबुधवीक्षितः ॥ लोहं कां स्पकरश्चंद्रो मुद्रा रुद्रुधदृष्टिना ॥ १५ ॥ शुक्रदृष्टः शशी वस्त्रं
 कुक्षालं शनिर्वीक्षितः ॥ तुलायां सितदृष्टं दुर्वस्त्रं गंधकरो मतः ॥ १६ ॥ शुक्रदृष्टिं विना जीर्णं तद्वस्तु स्फुरति तोग्रं
 वृश्चिके शुक्रसंदर्ष्टिः शशिलोहकरो मतः ॥ १७ ॥ कुजे क्षितः शशी तत्र स्वर्णरूपकरो मतः ॥ गुरुदृष्टः शशी चापे
 नानारत्नकरः स्मृतः ॥ १८ ॥ गुरुदृष्टो मृगे चंद्रः स्वल्पावस्करकरो मतः ॥ वैदूर्यसौरिदृष्टश्चेन्नष्टं जीवं घटे पि वा ॥
 १९ ॥ गुरुदृष्टः शशी कुंभे स्वर्णं घं जा कर्कवीक्षितः ॥ मुद्रा ऽस्त्रपक्षतो वाच्यं चात्र वराटकं ॥ २० ॥ जीवदृष्टः शशी मीने
 मुक्ता घं जलसंभवं ॥ जीवदृष्टिं विना तत्र का वाढ्याः कल्पितो मणिः ॥ २१ ॥ एवग्रहानुसारांश्च श्यनुसारांश्च निजमति
 वशाच्च ॥ हतवस्तु ज्ञातव्यं तत्स्करस्वपंचगणा केन ॥ २२ ॥ शतिनष्टवस्तु ज्ञाने ॥ अथ चौरास्तिनगरमध्ये नवति प्रश्ने.

रामः

॥ अस्ते श्वरे केचन गते सवौरस्तत्रैव नान्यत्र गतः पुरा च ॥ धर्मेश दुश्चि कथयतीत्यशाले जाये श्वरे ऽन्यत्र गतः सवौरः ॥ २३
 ॥ कर्मेश लग्नं धिपतीत्यशाले चौरैर्यमादाय पलायते पुरात ॥ वज्रे ऽस्तये वार्क करप्रविष्टे तन्मभ्यते नष्टधनस्य
 तत्स्करः ॥ २४ ॥ चौरखेष्टस्तु तदशित्यक्ता याति द्वितीयकं ॥ तदा तन्नगराच्चौरा निर्गतो वर्तमानं शकात् ॥ २५ ॥ पूर्वरा
 शियदावक्त्री समागच्छति लग्नं ॥ तदा ग्रामांतराच्चौरः स्वयमेवागमिष्यति ॥ २६ ॥ स्थिरे ऽस्तपे स्थितस्तत्र ग्रामां
 तरगतश्चरे ॥ द्विः स्वभावे ऽस्तपे संस्थे चौरा मार्गस्थितो भवेत् ॥ २७ ॥ चौरग्रहे शनिहृते निरुद्धस्तत्स्करस्तदा स्थि
 रराशौ चिरं रोधाश्चिद्वेशे तत्र गे मृतः ॥ २८ ॥ एकत्र कुजसंयुक्तौ चंद्रसूर्या बलविना ॥ वरिना म्नि यते चौरः
 सौराणोदरगतः ॥ २९ ॥ ॥ अथ नष्टकुत्रदिभागे गतमिति प्रश्ने ॥ नष्टकुदिशि प्राप्यं पृच्छायां लग्नगे विधौ
 ॥ प्राच्यां खे १० या म्यायामस्ते वारुणां भुव्यु ४ दी व्यां च ॥ ३३ ॥ यदि नेंदुः केन्द्रे तच्च त्वा रिंशं शकैश्च पंचयुतैः ॥
 ४५ भागैर्दि क्रम उक्तो बन्धुनी वायुवादि राशौ वा ॥ ३५ ॥ अथाग्निह्वायुजलमेघादिषु पुनः पुनः ॥ क्रमेणागण
 ये द्विद्वान्दि ज्ञानं वस्तु निर्णये ॥ ३६ ॥ केन्द्रस्थखेटैरथ लग्नतो दिग्वा व्याथ लग्ने प्रथमान्नवांशात् ॥ विहाय पंचवह

प्र.मा.

प्ररोनवोशोयत्तरव्यस्तसमयोजनानि ॥३३॥ लग्नं प्राप्ताः प्रापयन्तिस्वकाष्टमेधाद्याः स्वरशयः खचरात्का। संप
त्संतोलनसंस्थाः सुतीतंयांतंयद्वावासुराधीश्वराद्याः ॥३४॥ अर्काद्यंशेवियुतेस्वाद्विहाराकैलेष्वंकागाग्निसं
ख्याक्रमेणस्युर्गव्युतिः क्रोशद्वरातंकवर्ती यद्वाप्येवंकीर्तयेदंगुलानि ॥३५॥ दिशिकस्यास्थितश्चौरइतिप्रश्ने
विलग्नतः ॥ बलीनुराशिर्यत्रस्याश्चौरस्तस्यास्थितोदितः ॥३६॥ ॥अथकश्पादिशिचौरगृहमितिप्रश्ने॥ क
स्यादिशिचौरगृहमितिपृच्छतिपृच्छके ॥ लग्नोच्चंशेभवेद्यत्रतत्रचौरगृहंदिशेत् ॥ यत्रक्षेचौरवलंवह्निजलाका
शभूमिधातुमयोतस्मादिद्व्यक्तव्यातस्यादिशिचौरभवन्तव ॥३७॥ यदीहसेचौरगृहस्यसंस्थालग्न्याच्छीतत्र
मुखं गृहस्य ॥ चौराख्यखेटो यदिवास्तितत्रस्थिरेमुखेकंद्वितयंद्विदेह ॥३८॥ कपाटद्वयंवायदाशीतरदिमं गृ
हंवाशतिः क्रूरदृष्ट्याप्रपश्येत् ॥ प्रभयंतदाभूमिजश्चेत्प्रदग्धंसुदृष्ट्येक्षितेलोहवद्धंतदास्यात् ॥३९॥ विलसं
तथाशीतगुः पीडितश्चेदसौम्यग्रहेः क्षीणचंद्रस्तथापि ॥ कपाटोऽस्मिन्तीर्णमास्य गृहं स्यात्कुभेर्मित्रदृष्ट्यावि
चित्रंनवीनं ॥४०॥ अथचौराख्यकैतिवयोजात्यादिप्रश्ने ॥ नाम्नासत्वेनौजसावेशशीलाकारैश्चौरंतादृशंकीर्तयन्ति ॥४१॥

रामः

केंद्रसंस्थः नाम्नासत्वेनौजसावेशशीलाकारैश्चौरंतादृशंकीर्तयन्ति ॥४१॥ द्यूनाष्टपतितुल्येस्तश्चौरस्याकर
कर्मणी चौरस्याधिवयोजातिरूपं सप्रेश्चराद्वदेत् ॥४२॥ दिवारात्रोहंतवत्कलनेसूर्येडुवीक्षिते ॥ चंडेरिपुग
तेवत्कहतंभुक्तंतुतस्करैः ॥४३॥ लग्नतमसौः १२०खमदयोः १०१स्मरभूम्यो २४भूमिलग्नयो ४१मध्यचरातरवौ
नवममध्यमवृद्धवयोऽतीतकाः क्रमशः ॥४४॥ रवींदुयुक्तेशनिभौमदृष्टोसिंहोदयेऽधः किलतस्करः स्यात्
॥ वामेनकाणः शशिनिव्ययस्येसचक्षुषान्येमरवौव्ययस्ये ॥४५॥ क्रूरः षष्ठे क्रूरदृष्टो विलग्न्याद्यसिंराशौ
तद्गृहंगेवराः स्यात् ॥ एवं प्रोक्तंयमयाजन्मकालेविहेरूपंतत्रदसिन्निचितं ॥४६॥ चौरस्यद्व्यक्षरं नाम
मेष्टलयेचसादिकं ॥ चतुर्वर्णात्तकेनामयकारादिदृष्टेस्मृतं ॥४७॥ मिथुनेऽक्षरं नाममकारादिकमादिशेत्
॥ कर्केचक्षरं नामतकारादिकमुच्यते ॥४८॥ सिंहेचऽक्षरं नामशकारादिकमादिशेत् ॥ कन्यायां द्वाक्षरं ना
मयकारादिविनिर्दिशेत् ॥४९॥ तुलोचऽक्षरं नाममकारादिसमादिशेत् ॥ वृश्चिकेऽक्षरं नामतकारादिवि
निर्दिशेत् ॥५०॥ धनुषिद्व्यक्षरं नामहकारादिप्रकीर्तितं ॥ मकरेऽद्यादिकं नामद्वाक्षरं प्रकीर्तितं ॥५१॥ कुभेव

प्र.मा.

अक्षरं नाम लकारादिविनिर्दिशेत् ॥ मीनेतु अक्षरं नाम रेफाद्यं विनिर्दिशेत् ॥ ५१ ॥ ताम्रः स्वरात्समाहृत्य वर्णा
स्तस्मिन् क्रमेण तु ॥ वर्णास्तु द्विगुणाः कार्यः स्वराश्चापि तुरगुणाः ॥ ५३ ॥ चौराणां संख्यया भागः शेषं चौरं वि
निर्दिशेत् ॥ चौराणां पतनं कार्यं ज्येष्ठानुक्रमयोगतः ॥ ५४ ॥ इव्यं लघुनवांशकादिरुवदे चौरात्तिलग्नोपगदे
काणादथवा दृकाणां कपतं च यादयो लघुतः ॥ देशाऽशासमयान्वदेदथवया जातिस्वरूपाऽकृतिव्यापारा
ऽचराणां दिवोरतनुगज्ञेयं विलग्नप्रियात् ॥ ५५ ॥ ॥ इव्यं ज्ञानं तु नवांशवशात्प्रागुक्तमेव ॥ ॥ अचौरपरिज्ञा
नार्थं इकाणां तदीशयोः स्वरूपं ॥ रौद्रः कंघावेष्टितः श्वेतवस्त्रः रुद्रो धत्ते प्राद्यतं सत्कठारं रक्षासक्तः शोणा
नेत्रो मनुष्यो मेघस्याद्यः कीर्तितो ये त्रिभागः ॥ ५६ ॥ अश्वमुखी तृषिता घटस्था सततभक्षणा चित्ता एकपदी
वज्रपाशवस्त्रा योषिदजस्य हिमध्यदृकाणाः ॥ ५७ ॥ चंडः क्रूरः पिंगलश्चाक्रियार्थिकर्माभिज्ञो रक्तवासा मि
धत्ते ॥ घोघदंडो भग्नसाधुवतश्च मेघे प्रोक्तः सद्भिरसस्त्रिभागः ॥ ५८ ॥ मेघः ॥ लूनवक्रविकुरा घटा कृतिर्द
श्ववस्त्रा सहिताऽशनायिनी ॥ योषिदाभरणमीहते सद्गुरोरिति प्रथमकोट्टकाणां कः ॥ ५९ ॥ धेनुक्षेत्राऽगा

रामः

गारधान्यप्रवीणास्तद्विज्ञो लो गलातो कलासु ॥ गोपस्कंधः क्षुत्परश्चाजवक्रो धत्ते धौतं वस्त्रमुक्षद्वितीयः
॥ ६० ॥ व्याकुलोऽविमृगरोमभृन्नरः पिंगलः शरभयाद्विपोयमः पांडुदंष्ट्र इति गोस्तृतीयकं कीर्तयंतियव
नादृकाणां कं ॥ ६१ ॥ वृषः ॥ अप्रजोद्धितभुजर्तुमती स्त्रीभूषणां वरवती च स्वरूपा ॥ सूचिसंश्रयमिहेदृति
कर्तुं मैथुनः प्रथमसुषुप्ताकाणाः ॥ ६२ ॥ आरामस्थः कार्मुकी वर्मधारी साऽस्रः शूरः पक्षिराजाननश्च ॥ पुत्रकीडा
भूषणार्थेषु चिंतां धत्ते न्यं शो वैणिकस्य द्वितीयः ॥ ६३ ॥ वित्रैर्गात्रैर्भूषितो भरिरितैः श्वापित्वाणीकं कटीकाय
दृष्टं ॥ विद्वान्मृत्युवादने सत्कलासु दृकाणां यं वैणिकस्यावसाने ॥ ६४ ॥ मिथुनः ॥ ॥ विभर्त्यदर्थं फलपत्र
मूलं कोलानतो वाजिगलो द्विपागः ॥ कुलीरराशो शरभो यमांघ्रिराद्यस्त्रिभागो मलयोपगश्च ॥ ६५ ॥ कांता
रमधेनवयो वनास्त्री विभर्ति मोलौ नलिनं समर्प्य ॥ पलाशशखानुगता विरोति कुलीरमध्यात्रिलवप्रदिष्टः
॥ ६६ ॥ निजप्रियामंडनसादरा विप्रयाति नोऽस्यो भुजगेन वेष्टितः सुवर्णभूषाश्च पिटाननो नरो मतः कुली
रत्रिलवो वसानगः ॥ ६७ ॥ कर्कः ॥ शाल्मल्यूर्ध्वजं बुकः श्वाचरुद्रः कश्चिन्मसोरोसऽधौतां वरश्च ॥ मातापित्रोर्वि

प्र.मा. प्रयोगाभितोदकाणाः स्यादादिमः सिंहराशेः ॥६८॥ कंबलाजिनधरोहयाकृतिः श्वेतमाल्यरचितोरुशेखरः ॥
चापभञ्जहरिदुरासदोनिम्नतासइहसिंहमध्यसः ॥६९॥ अक्षुभलुवदनः कपिचेष्टोदंडमामिघफलानि
विभर्ति ॥ कूचवोक्तुलिकुंतलभृन्नात्र्यंशकोमृगपतेरवसाने ॥७०॥ सिंहः ॥ पुष्पपूर्णकलशेनकुमारिवि
भ्रतीमलिनमंथकमंगे ॥ इहतेपितृकुलं धनवस्तुप्राप्तयेयुवतिपूर्वदकाणाः ॥७१॥ श्यामलोविपुलकामुकी
नरोलेखनीवहतिचवयायकृतमूर्ध्निवस्तुभृदतीवरोमशः कन्यकारव्यभवनेद्वितीयकः ॥७२॥ गौरीविभ्रत्यग्रधो
तंडकूलंकुत्वारुस्तेस्त्रीकटकुंसकुंभं ॥ देवागारं प्रस्थितादीर्घदेहादकाणोयंकीर्तितः कन्यकात्ते ॥७३॥ कन्या
॥ ॥ मानोमानेप्रवीणोविपणिपथगंतोनापतीमानपाणिभोंडेमूल्यंनितांतवदतिहिसतुलसौलिपूर्वस्त्रिभा
गः ॥ गृध्रास्यः शुभ्रघातः पतितुमभिलषत्यातकुंभंमनुष्यः पत्नीपुत्रांसमिक्षयविरलमनसामध्यमतस्पवा
यं ॥७४॥ त्रासचमृगगणान्वहुरत्नः कानतेकनककंकटद्वाराः ॥ किन्नराकृतिधरः फलमांसेधारयत्यपितु
लांतपदकाणाः ॥७५॥ तुला ॥ भूषणैर्विरहितातथांबरेः कूलमेतिवनितामहोदधेः ॥ सर्ववद्धवरणास्थिति

रामः

युतारम्यमूर्तिरलिराशिपूर्वगः ॥७६॥ अभिलषतिसुखंस्थितिंचनारीस्वपतिकृतेभुजगैः समावृतोगी ॥ कम
ठकलशतुल्यदेहयष्टिर्भवतिहिसंश्रिकराशिमध्यद्वकः ॥७७॥ केशरीपुलविप्यटकुर्मीकाखक्रभृदव
त्यपिधीर्यात् ॥ चंदनाकरभुवंचभृगादीन्त्रासयन्तलिविरामभवोयं ॥७८॥ वृश्चिकः ॥ आयतचापभृदाश्रम
वतीवाजिसमानतनुर्नरवक्रः ॥ रक्षतिचक्रतुयोग्यमृषीश्चस्याधुप्रः प्रमस्तदकाणाः ॥७९॥ भृशशनस्था
कनकोज्ज्वलांगीस्त्रीमध्यरूपावमनोरमाच ॥ विद्यदयंतीजलधोमणीसस्त्रंशोद्वितीयसुरगाननस्य ॥
८०॥ दंडीकूचीस्वर्णवर्णमनुष्यः श्वेतोरुारिणपासनेचोपविष्टः ॥ सत्कोशेयंचाजिनेचापिधनेत्र्यंशोत्योय
कीर्तितसौष्ठिकस्य ॥८१॥ धनुः ॥ रौशननः शृकरतुल्यदेहरोमान्वितोनक्रसमानदंष्ट्रः ॥ सजा
लयोक्राणिचबंधनानिधनेदकाणोमकरस्यपूर्वः ॥८२॥ सड्प्राद्यालोहकर्णकलाज्ञाश्यामायोधि
त्यप्रयत्रायताक्षीनानाकारं वस्त्रमेषयतीप्राक्तश्चाकोकेरमध्यस्त्रिभागः ॥८३॥ विभ्रद्रुपकिन्न
रंकंबलाद्यः स्कंधेकुंभंरत्नचित्रंदधानः ॥ चापितूणीकूंकटीकीर्तितोसोपूर्वाचार्यैर्नक्रराशेस्तृतीयः ॥८४॥

प्र. मा.

मेकरः॥ ॥ स्त्रेहांबुमघाशनभूरिलब्धासव्याकुलोग्रधसुरवोगुणीव॥ सकंवलः कोशकदंबराह्यः स्मृतस्त्रिभा
 गः कलशस्यपूर्वः॥ ८५॥ सशाल्मलीकेशकटेप्रदक्षे लोहानियोषाहरतेवनांते॥ भांडेशिरस्थैर्मलिनांबरावध
 टद्वितीयंकथयतिसंतः॥ ८६॥ श्यामतनुर्घटराशिविरामेरोमचितश्रवणः सकिरीटः॥ त्वक्फलपत्ररसैश्चस
 लोहं चलयति स्वकभांडमूहं॥ ८७॥ कुंभः॥ ॥ यज्ञमांडमणिशंखमौक्तिकव्याघ्रपाणिरधिभूषणोनरः॥ नौस्थि
 तोजलधिमेतिवन्नभाभूषणाय दुषराशिपूर्वगः॥ ८८॥ पोतं विचित्ररुविरोद्धितकेतुमाललंघ्यवारिधितटंस
 मुपैति तारी॥ चामीकरोपमरुचिः सपरिच्छदाचट्टकामेषकथितः पथुरोमध्वः॥ ८९॥ श्मश्रोपांतेभोगिभि
 र्वेष्टितांगोमध्ये रसं पवीतवासामनुष्यः वह्निस्तेन व्याकुलः क्रोशते च प्रोक्तसद्वैमीनराशेस्तृतीयः॥ ९०॥ मीनः॥
 ॥ ॥ शूरोस्थिसारश्चतुरस्त्रगात्रः श्यामाऽरुणो वृद्धपटुः पृथुश्च॥ पितृसुरूपो ल्यकवोगभीरोनासुबुकोको
 मधुपिंगनेत्रः॥ ९१॥ सूर्यः॥ कामीमृदुर्मध्यवयाः सुवक्ता प्राज्ञः सितः कुंचितकृष्णकेशः॥ पद्मेक्षणो वातक
 फी सुवृत्तस्या इत्तसारः सुभगः शशांकः॥ ९२॥ चंद्रः॥ ॥ हिंस्त्रोऽुवापैतिकरक्तगौरः पिंगेक्षणो वह्निभिः प्रव

रामः

३॥ शूरोऽप्युदारः सतसतमस्त्रिकोणो मज्जाधिको भूतनयः॥ ९३॥ भौमः॥ ॥ प्राज्ञः कलाज्ञो मधुवाक्त्रिदोषी त्वकुसारकः
 श्यामतनुः शिरालः॥ राजः कुमारोऽप्यथ मध्यरूपोरक्तेक्ष्णश्चंद्रसुतः सहस्रः॥ ९४॥ बुधः॥ ॥ दक्षः सकामः सबलः
 सगौरः सुवृत्तोत्कटबुद्धिसत्त्वः॥ मेदाधिकः सिंह्रवः सुवृद्धः पिंगेक्षणो ह्रस्वतनुः सुरेज्यः॥ ९५॥ गुरुः॥ ॥ काव्यः
 सकामः समदेभगामी श्यामो रजोवातकफी सुकोतः॥ सुवृत्तदोः शक्रवल्गुः बुजाक्षः सुरवीर्यतासितमूढजः
 स्यात्॥ ९६॥ अक्रः॥ ॥ मूरेवीऽलसः कृष्णतनुः कृशांगः स्यात्त्रायसारो मलिनोऽतिदीर्घः क्रोधिज्जरमिगदृशोर्क
 सनुः पेश्वन्यवायुः पथुरोमदंतः॥ ९७॥ शनिः॥ ॥ अथ स्थानपरिज्ञानार्थं राशिप्रदेशाः॥ आद्यः स्मृतो मेघसमा
 नमूर्तिः कालस्पृहः कागदितः पुरुरोः॥ सोऽजाविकासचरकंदराद्रिसेनामिधात्वा कररत्नभूमिः॥ ९८॥ मेघः॥
 वृषाकृतिस्तु प्रथितो द्वितीयः सवक्रकंठायततं विधातुः॥ वनाद्रिसाजुद्विपगोकुलानां कृषीवलानां मधुवास
 भूमिः॥ ९९॥ वृषः॥ वीणागदाभूमिः पुनर्तृतीयः प्रजापतैः स्कंधभुजांसदेशः॥ प्रतर्तका गायनशिल्पकस्त्रीकी
 डारतिद्युतविहारभूमिः॥ १००॥ मिथुनः॥ कर्ककुलीराकृतिरंबुसंस्थो वक्षः प्रदेशो विहितश्च धातुः॥ केदारवापी

प्र.मा. पुलिनानितस्य देवांगनारस्य विहारभूमिः॥ १॥ कर्कः॥ सिरुस्तशैले हृदयप्रदेशं प्रजापतेः पंचममारुमिति ब्रुवंति॥
 तस्याटवीदुर्गगुहावनादिव्याधावानीदुर्गवनप्रदेशः॥ २॥ हिंरु॥ प्रदीपिकां मृदकराकन्या नौ स्याजलेष्यमि
 ति ब्रुवंति॥ कालार्थधीराजठरं विधातुः सशाङ्गलस्त्रीरतिशिल्पभूमिः॥ ४०३॥ कन्या॥ वीथ्यांतुलापणधरो मनु
 ष्यस्थितः सनाभीकठिवस्तीदेशे॥ अन्तार्थवीथ्यापणपदताधुसार्थो निवासोन्नतसस्यभूमिः॥ ४॥ तुला॥ श्वत्रे
 ऽष्टमो वृश्चिकवियरुस्तप्रोक्तः प्रभोर्मेदुदप्रदेशे॥ गुहाबिलश्च भ्रविषाश्मगुप्तिबल्मीककीटाजगराहिभू
 मिः॥ ५॥ वृश्चिकः॥ धन्वीमनुष्यो ह्यपश्चिमाईस्तमारुस्तुवनप्रणेतुः॥ समस्थितवस्तसमस्तवाजिचरास्त्र
 भृद्यजरथाश्चभूमिः॥ ६॥ धनुः॥ मृगार्द्धपूर्वो मकरो वृगात्रोजानुप्रदेशंतमुशंतिधातुः॥ नदीवनारण्यसरोजरु
 पश्चभ्रादिवासोदशमः प्रदिष्टः॥ ७॥ मकरः॥ स्कंधेनुरिक्तः पुरुषस्य कुंभोजं हेतमेकादशमारु राद्याः॥ तस्योदकाध
 रकुरस्य पक्षिस्त्री शौंडिकद्युतनिवासभूमिः॥ ८॥ कुंभः॥ जलेतुमीनद्वयमंसराशिः कालस्य पादौ विहितौ वरिष्ठौ॥

प्रभोर्मेदुदप्रदेशे॥ गुहाबिलश्च भ्रविषाश्मगुप्तिबल्मीककीटाजगराहिभूमिः॥ ५॥ वृश्चिकः॥ धन्वीमनुष्यो
 ह्यपश्चिमाईस्तमारुस्तुवनप्रणेतुः॥ समस्थितवस्तसमस्तवाजिचरास्त्रभृद्यजरथाश्चभूमिः॥ ६॥ धनुः॥
 मृगार्द्धपूर्वो मकरो वृगात्रोजानुप्रदेशंतमुशंतिधातुः॥ नदीवनारण्यसरोजरुपश्चभ्रादिवासोदशमः प्रदिष्टः
 ॥ ७॥ मकरः॥ स्कंधेनुरिक्तः पुरुषस्य कुंभोजं हेतमेकादशमारु राद्याः॥ तस्योदकाधरकुसस्य पक्षिस्त्री शौंडि
 कद्युतनिवासभूमिः॥ ८॥ कुंभः॥ जलेतुमीनद्वयमंसराशिः कालस्य पादौ विहितौ वरिष्ठौ॥

25

15

10

5

0

Cms.

5

10

15

20

25

30

प्र.मा.
१०९

रामः
१०९